

У Х В А Л А
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про закриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Соловйова Володимира Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень розділу 3 Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII

м. К и ї в
7 вересня 2022 року
№ 5-уп(II)/2022

Справа № 3-119/2021(266/21)

Другий сенат Конституційного Суду України у складі:

Головатий Сергій Петрович (голова засідання),
Городовенко Віктор Валентинович,
Лемак Василь Васильович,
Мойсик Володимир Романович (доповідач),
Первомайський Олег Олексійович,
Сліденко Ігор Дмитрович,
Юровська Галина Валентинівна,

розглянув на пленарному засіданні справу за конституційною скаргою Соловйова Володимира Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень розділу 3 Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436).

Заслухавши суддю-доповідача Мойсика В.Р. та дослідивши матеріали справи, Другий сенат Конституційного Суду України

у с т а н о в и в:

1. Соловійов В.М. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частині другій статті 3, частинам першій, другій статті 8, частині третій статті 22, статті 64 Конституції України (конституційність) окремі положення розділу 3 Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII, якими внесено зміни до пунктів 2, 4 частини четвертої, пункту 10 частини шостої статті 12, частини третьої, пунктів 2, 4 частини четвертої статті 257, підпунктів „а“, „в“, „г“ пункту 2 частини п'ятої статті 328 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – Кодекс).

Згідно з частиною четвертою статті 12 Кодексу справи у спорах щодо оскарження рішень, дій та бездіяльності суб'єкта владних повноважень, якщо позивачем також заявлено вимоги про відшкодування шкоди, заподіяної такими рішеннями, діями чи бездіяльністю, у сумі, що перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб (пункт 2), та справи щодо оскарження рішення суб'єкта владних повноважень, на підставі якого ним може бути заявлено вимогу про стягнення грошових коштів у сумі, що перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб (пункт 4), розглядаються виключно за правилами загального позовного провадження.

Пунктом 10 частини шостої статті 12 Кодексу встановлено, що для цілей Кодексу справами незначної складності є „інші справи, у яких суд дійде висновку про їх незначну складність, за винятком справ, які не можуть бути розглянуті за правилами спрощеного позовного провадження“.

За частиною третьою статті 257 Кодексу при вирішенні питання про розгляд справи за правилами спрощеного або загального позовного провадження суд враховує: значення справи для сторін; обраний позивачем спосіб захисту; категорію та складність справи; обсяг та характер доказів у справі, в тому числі, чи потрібно у справі призначати експертизу, викликати свідків тощо; кількість сторін та інших учасників справи; чи становить розгляд справи значний суспільний інтерес; думку сторін щодо необхідності розгляду справи за правилами спрощеного позовного провадження.

Відповідно до частини четвертої статті 257 Кодексу за правилами спрощеного позовного провадження не можуть бути розглянуті справи у спорах „щодо оскарження рішень, дій та бездіяльності суб'єкта владних повноважень, якщо позивачем також заявлено вимоги про відшкодування шкоди, заподіяної такими рішеннями, діями чи бездіяльністю, у сумі, що перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб“ (пункт 2) та „щодо оскарження рішення суб'єкта владних повноважень, на підставі якого ним може бути заявлено вимогу про стягнення грошових коштів у сумі, що перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб“ (пункт 4).

Згідно з пунктом 2 частини п'ятої статті 328 Кодексу касаційному оскарженню не підлягають, зокрема, судові рішення у справах незначної складності, крім випадків, якщо касаційна скарга стосується питання права, яке має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовчої практики (підпункт „а“); справа становить значний суспільний інтерес або має виняткове значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу (підпункт „в“); суд першої інстанції відніс справу до категорії справ незначної складності помилково (підпункт „г“).

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів справи вбачається таке.

Соловйов В.М. перебуває на обліку в Головному управлінні Пенсійного фонду України в Запорізькій області (далі – Управління) як отримувач

щомісячного довічного грошового утримання судді у відставці, призначеного з 18 лютого 2016 року в розмірі 86 відсотків грошового утримання судді, який працює на відповідній посаді.

У зв'язку зі зміною з 1 січня 2020 року розміру суддівської винагороди судді, який працює на відповідній посаді, на підставі довідки Господарського суду Запорізької області „Про суддівську винагороду для обчислення щомісячного довічного грошового утримання судді у відставці“ від 5 березня 2020 року автор клопотання 12 березня 2020 року звернувся до Управління із заявою про перерахунок щомісячного довічного грошового утримання судді у відставці. Управління повідомило, що до приведення Верховною Радою України положень законодавства України у відповідність до Рішення Конституційного Суду України від 18 лютого 2020 року № 2-р/2020 (яким, зокрема, визнано неконституційним пункт 25 розділу XII „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII зі змінами, що встановлював різні підходи до порядку обчислення розміру щомісячного довічного грошового утримання суддів, що йдуть у відставку) підстав для перерахунку призначеного Соловйову В.М. щомісячного довічного грошового утримання судді у відставці немає.

Соловйов В.М. звернувся до Запорізького окружного адміністративного суду з адміністративним позовом до Управління про визнання дій (бездіяльності) протиправними, зобов'язання вчинити певні дії, у якому просив зобов'язати Управління здійснити перерахунок призначеного щомісячного довічного грошового утримання судді у відставці в розмірі 86 відсотків суддівської винагороди судді, який працює на відповідній посаді, з огляду на розмір суддівської винагороди, що визначена у довідці Господарського суду Запорізької області „Про суддівську винагороду для обчислення щомісячного довічного грошового утримання судді у відставці“ від 5 березня 2020 року, з 18 лютого 2020 року і виплатити йому заборгованість з урахуванням здійснених раніше виплат та компенсації інфляційних втрат за час виплати перерахунку.

Запорізький окружний адміністративний суд, розглянувши справу в порядку скороченого позовного провадження, рішенням від 14 вересня 2020 року задовольнив зазначені позовні вимоги Соловйова В.М. та зобов'язав Управління здійснити відповідний перерахунок і виплатити заборгованість з 19 лютого 2020 року з урахуванням здійснених раніше виплат та компенсації інфляційних втрат за час виплати перерахунку.

Третій апеляційний адміністративний суд постановою від 11 березня 2021 року, ухваленою за апеляційною скаргою Управління, рішення суду першої інстанції в частині задоволення позовних вимог Соловйова В.М. щодо зобов'язання Управління здійснити зазначений перерахунок скасував і ухвалив у цій частині постанову про відмову в задоволенні позову.

Верховний Суд ухвалою від 17 травня 2021 року відмовив Соловйову В.М. у відкритті касаційного провадження з підстав, установлених пунктом 2 частини п'ятої статті 328, пунктом 1 частини першої статті 333 Кодексу, оскільки касаційну скаргу подано на судові рішення у справі незначної складності, що не підлягає касаційному оскарженню, виняткових обставин для касаційного оскарження судового рішення у справі Соловйов В.М. не навів.

Суб'єкт права на конституційну скаргу стверджує, що застосування в його справі Верховним Судом оспорюваних положень Кодексу порушує його права „на судовий захист і на касаційне оскарження судового рішення“, установлені частиною першою статті 55, пунктом 8 частини другої статті 129 Конституції України, а також право власності, непорушність якого гарантована частиною четвертою статті 41 Основного Закону України.

2. За результатами розгляду конституційної скарги Соловйова В.М. Другий сенат Конституційного Суду України дійшов висновку, що конституційне провадження у справі підлягає закриттю з огляду на таке.

За частиною четвертою статті 63 Закону України „Про Конституційний Суд України“ сенат Конституційного Суду України закриває конституційне

провадження у справі, якщо під час пленарного засідання будуть виявлені підстави для цього.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга вважається прийнятною, зокрема, за умов її відповідності вимогам, установленим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77); конституційна скарга має містити конкретні положення закону України, які належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити закон України, а також обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункти 5, 6 частини другої статті 55).

Стверджуючи про неконституційність положень пунктів 2, 4 частини четвертої, пункту 10 частини шостої статті 12, частини третьої, пунктів 2, 4 частини четвертої статті 257, підпунктів „а“, „в“, „г“ пункту 2 частини п'ятої статті 328 Кодексу, Соловйов В.М. зазначає, що вони „недоступні і нечіткі, щоб однозначно оцінити свою поведінку при зверненні до суду та передбачити усі процедури судового розгляду справи, а також не забезпечують захисту від свавільного втручання у право на доступ до суду взагалі та до касаційного суду зокрема“; поняття „значний суспільний інтерес“ і „виняткове значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу“ є „оціночними та мають недостатньо визначений характер і критерії їх розуміння“, а отже, „не відповідають принципу правової визначеності закону, як складової принципу верховенства права“.

Аналіз конституційної скарги дає підстави для висновку, що Соловйов В.М. не обґрунтував, у чому саме полягає неконституційність положень підпунктів „а“, „в“, „г“ пункту 2 частини п'ятої статті 328 Кодексу. Порушуючи питання про невідповідність вказаних положень Кодексу, автор

клопотання обмежився цитуванням положень Конституції України, Кодексу, а також посиланнями на міжнародні акти, юридичні позиції Конституційного Суду України та рішення Європейського суду з прав людини, не обґрунтувавши взаємозв'язку між змістом оспорюваних положень Кодексу та статтями Основного Закону України. Конституційний Суд України неодноразово зазначав, що цитування приписів Конституції України, наведення змісту положень законів та практики Європейського суду з прав людини без аргументації невідповідності Конституції України оспорюваних положень закону України не є обґрунтуванням тверджень щодо їх неконституційності (ухвали Великої палати Конституційного Суду України від 24 травня 2018 року № 23-у/2018, від 24 травня 2018 року № 24-у/2018, від 31 травня 2018 року № 27-у/2018, від 7 червня 2018 року № 34-у/2018).

Крім того, автор клопотання, аналізуючи судові рішення у своїй справі, фактично не погоджується з судовим рішенням Верховного Суду щодо застосування оспорюваних положень Кодексу, однак незгода з судовими рішеннями не може вважатись обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності оспорюваних положень закону (ухвали Другого сенату Конституційного Суду України від 6 червня 2018 року № 17-у(II)/2018, від 6 червня 2018 року № 18-у(II)/2018).

Згідно з приписами Конституції України до повноважень Конституційного Суду України належить вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційність), зокрема, законів (пункт 1 частини першої статті 150); Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність Конституції України (конституційність) закону України за конституційною скаргою особи, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України (стаття 151¹).

Автор клопотання порушує перед Конституційним Судом України питання про застосування Верховним Судом оспорюваних положень Кодексу в його справі.

Конституційний Суд України неодноразово наголошував, що вирішення питань про застосування судами законів України не належить до його компетенції; правозастосовна діяльність, яка полягає в індивідуалізації правових норм щодо конкретних суб'єктів і конкретних випадків, тобто у встановленні фактичних обставин справи і підборі правових норм, які відповідають цим обставинам, є складовою правозастосування і не належить до повноважень Конституційного Суду України (ухвали Конституційного Суду України від 31 березня 2010 року № 15-у/2010, від 3 липня 2014 року № 73-у/2014, від 24 лютого 2016 року № 14-у/2016; ухвали Другого сенату Конституційного Суду України від 6 червня 2018 року № 15-у(II)/2018, від 26 червня 2018 року № 23-у(II)/2018).

Наведене є підставою для закриття конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Отже, конституційне провадження у цій справі підлягає закриттю.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 8, 32, 36, 55, 62, 63, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 48, § 55 Регламенту Конституційного Суду України Другий сенат Конституційного Суду України

у х в а л и в:

1. Закрити конституційне провадження у справі за конституційною скаргою Соловйова Володимира Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень розділу 3 Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII на

підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГИЙ СЕНАТ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**